

Toespraak door burgemeester Anne-Marie Fellingner bij haar installatie op 22 mei 2025

Geachte vertrouwenscommissie, CdK, kabinetschef, gemeenteraad, alle belangstellenden, ook van over de grens die hier zijn of meekijken via de livestream, en de aanwezige burgemeesters, de kinderburgemeester, mijn kinderen Allard en Florine, mijn extra dochter Mariana, familie, vriendinnen en vrienden en natuurlijk de medewerkers van de gemeente Montferland, die hard gewerkt hebben om deze dag mogelijk te maken. Graag wil ik mijn oprechte waardering uitspreken voor de prachtige speeches die vandaag zijn gegeven. Deze inspirerende woorden hebben deze bijzondere dag een speciaal randje gegeven.

Ook wil ik mijn dank en waardering uitspreken naar de vertrouwenscommissie en de gemeenteraad voor het vertrouwen dat zij in mij hebben gesteld en de waardevolle gesprekken die wij al hebben gevoerd. Het is ook bijzonder fijn om de aanwezigheid van de politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten hier te zien. De samenwerking met de politie gaat voor mij een nieuw perspectief bieden op hun cruciale rol in het handhaven van de openbare orde. Daarnaast kijk ik ernaar uit om de samenwerking met de brandweer op te bouwen. De brand van vorige week heeft hun onschatbare waarde maar al te goed laten zien.

En wat een fantastische dag is het tot nu toe al geweest. Wat ongelooflijk leuk dat ik zoveel nieuwe maar ook bekende gezichten zie. Om aan de hand van mijn dochter Florine de raadszaal van Montferland binnen te lopen voelt haast als een huwelijk. Alsof ik wordt weggegeven. En doorgaans ga je een huwelijk aan vanuit het hoofd en vanuit het hart, en dat is bij mij vandaag niet anders. Want Montferland heeft echt mijn hart gestolen. Dat begon een aantal jaren geleden al, toen ik bij 't Peeske kwam, en mijn mond open viel van de schoonheid en betovering van de streek. De vriendelijke mensen. De levendige kernen en kerstmarkten die ik heb bezocht weerspiegelen een warme gemeenschapszin en liefdevolle inzet van de bewoners. We werden zelfs op een voorbij trekkende slipjacht getrakteerd, compleet met jachthonden en ruiters. En kijk wat een bloeiend verenigingsleven hier is. En hoe mensen elkaar ook helpen bij tegenspoed, zoals onlangs, bij de vreselijke brand in Didam. Het is een enorme eer om hier mijn bijdrage te mogen leveren en uw burgemeester te zijn. Ik voel me echt bevoorrecht.

Maar hoe zit het dan met de rationele kant van deze beslissing? Het is een vraag die me regelmatig wordt gesteld. Bij de kennismaking met de nieuwe CdK kreeg ik een doos uitgereikt met daarin het "veiligheidspakket voor burgemeesters", die ik heb omgedoopt tot "de blijе doos". Van de burgemeester van Amersfoort kreeg ik een snoepketting met daaraan zijn lijfspreuk: "Rustig blijven adem halen". Al bij mijn eerste sollicitatiegesprek vroeg de waarnemend CdK waarom ik een droombaan als officier van justitie wilde opgeven. En hij was zeker niet de enige; ook de vertrouwenscommissie heeft dit vraagstuk grondig met mij besproken. En ja, het werk als officier van justitie is en was buitengewoon uitdagend en bevredigend. Maar het ging altijd over situaties waarin er al iets mis was gegaan. Het ware goud van onze maatschappij ligt namelijk aan de voorkant, in het dagelijks leven en in de manier waarop we met elkaar omgaan en voor elkaar zorgen. En dat is, geachte aanwezigen, precies de reden waarom ik de stap heb gezet om burgemeester te worden.

Ook de verbinding met de regio en de Euregio kunnen rekenen op mijn aandacht en inzet. Mijn missie is erop gericht iedereen in Montferland zo goed mogelijk te

ondersteunen, zodat ze de beste versie van zichzelf kunnen worden. Dit omvat het creëren van een fijne leefomgeving en voldoende woningen. De zingeving van het leven. Die schuilt voor een groot deel in het zorgen voor elkaar, het reiken van een helpende hand, het bloeiende verenigingsleven en het delen van lief en leed. Het noaberschap, waar de Achterhoek zo om bekend staat, is een fundament waarop ik wil verder bouwen.

Daar, precies daar, wil ik samen met jullie zijn. Om te luisteren, steun te bieden, verbinding te faciliteren en naast jullie te staan in moeilijke tijden.

Dat klinkt idyllisch, en gelukkig is het tot op zekere hoogte ook zo. Een andere realiteit is dat we in een rare tijd leven. Op diverse plekken op de wereld woeden oorlogen. De gevolgen daarvan dreunen door tot hier in Montferland. De Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst geeft aan dat Nederland in een grijs gebied zit tussen vrede en oorlog. In Amerika, wat altijd als gidsland werd gezien, wordt de democratie in rap tempo afgebroken.

En waarom was democratie dan ook alweer een goed idee, als het soms zo moeilijk gaat en de kiezers in onzekere tijden graag op sterke leiders stemmen die het allemaal radicaal anders willen doen?

De omschrijving vanuit Winston Churchill komt bij mij naar boven. Hij omschreef de democratie als "de slechtste staatsvorm die hij kende, op alle andere na die zijn beproefd". Eigenlijk dus de minst slechte van alle manieren om samen te leven. En dat zie je ook: vanuit alle windstreken vluchten mensen naar democratieën als de onze. Het is soms goed om stil te staan bij het feit dat we het hier enorm goed hebben met elkaar, ondanks de problemen die er zijn, en die ik ook zeker niet wil bagatelliseren. Ze mogen ons ook niet blind maken voor de voordelen die onze democratie biedt en het welzijn dat we samen hebben opgebouwd. In Nederland maar ook in Montferland, staan we ergens voor. Worden er keuzes gemaakt waar misschien niet altijd iedereen even blij mee is, maar maken we die keuzes wel samen, en krijgt iedereen de kans om mee te doen.

Democratie is ook kwetsbaar, net zoals de rechtsstaat waarin we leven. Er is geen magische oplossing waarbij de overheid alle problemen voor iedereen oplost. Sommige mensen voelen zich mogelijk buitengesloten en dreigen af te haken. Er zit gevaar in polarisatie, waarbij een meerderheid uitsluitend vanuit eigen belang regeert en de belangen van minderheden uit het oog verliest. Als we niet oppassen, verliezen we steeds meer de gemeenschappelijke grond die ons bindt. In een gezonde democratie worden minderheden beschermd, en dat is van groot belang. Iedereen kan op een bepaald moment zelf tot een minderheid behoren. Dan is het een troostende gedachte dat je in rust en vrijheid kunt leven, omringd door een samenleving die respect en ruimte biedt voor verschillende perspectieven.

Hier in Montferland hebben mensen te maken met uiteenlopende uitdagingen. Sommige inwoners worstelen om financieel rond te komen, anderen kampen met psychische problemen en ervaren het leven als een zware opgave. Het is goed balanceren om alle verantwoordelijkheden te combineren, zoals werk en de zorg voor kinderen of ouderen. Voor de boeren blijft de onzekerheid rond de stikstofcrisis groot. Er is een tekort aan woningen, er zijn personeelstekorten en het geplande asielzoekerscentrum roept bij sommigen krachtige voor- en tegenstand op.

We staan vaak sterk in onze overtuigingen en eisen luidkeels onze rechten op, vaak ten koste van de ander en zonder te reflecteren op de gevolgen. Het is makkelijk om de schuld bij anderen of de overheid te leggen, en de situatie zwart-wit te bekijken. In werkelijkheid bestaan er vele grijstinten en heeft niemand de wijsheid in pacht. De waarheid ligt vaak ergens in het midden. Kortom, laten we met elkaar in gesprek blijven.

De digitale wereld maakt dat natuurlijk wel lastiger. We vereenzamen in digitale bubbels met gelijkgestemden en verliezen de dialoog met mensen die anders denken. Dit kan leiden tot angst waarbij we andersdenkenden links laten liggen. Boosheid, frustratie en emotie kunnen snel leiden tot dreigende of intimiderende berichten, vaak zonder na te denken over de impact op anderen.

En dat is nu. Maar mag ik u even mee terugnemen naar de 17^e eeuw. Onze tijd steekt in positieve zin af bij het verleden, en dat was zeker zo in de tijd waarin Mechteld ten Ham leefde. Het was de tijd van de 80-jarige oorlog, en 's-Heerenberg had erg te lijden onder afwisselend de Spaanse en de Staatse troepen en werd meermalen geplunderd. Het was de tijd van de pest en er vielen hierdoor vele slachtoffers. Als gevolg hiervan waren mensen vatbaar voor roddel, achterklap en wantrouwen. In Mechtelds tijd hadden mannen de macht, en zij, als weduwe die anderen wilde helpen met kruiden en adviezen, werd door sommigen als bedreigend gezien. Ze werd beschuldigd van hekserij, wilde haar naam zuiveren en eiste een eerlijk proces. Dat kwam er helaas niet, en ze eindigde, als een van de laatste vermeende heksen in Nederland, na gruwelijke martelingen, op de brandstapel. Verschrikkelijk. Het is daarom heel goed dat er een stichting actief is om bij Mechtelds leven stil te staan, en in augustus wordt haar leven hier uitgebreid gevierd.

Nou Mechteld, ik houd - als voormalig officier - ook van een eerlijk proces, en zal me er als nieuwe burgemeester voor inzetten om de inwoners van Montferland de behandeling en aandacht te gunnen die jij hebt moeten missen. De tijd van Mechteld is dichterbij dan we denken. De schaduwkant van sociale media heeft soms wel iets van de brandstapel van onze tijd.

In deze tijd zie je wel de sterke uitgangspositie die Montferland heeft behaald dankzij het bloeiende verenigingsleven, waardoor de gemeenschap een vrij hechte band heeft die op vele plaatsen in het land ontbreekt. Het is belangrijk actief te blijven zoeken naar gemeenschappelijke grond. Het gaat erom elkaar iets te gunnen, soms even stil te zijn, iets aardigs voor een ander te doen zonder er direct iets voor terug te verlangen. Een groet, een vriendelijke lach, deze simpele gebaren kunnen een wereld van verschil maken. Behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden, want ondanks onze verschillen, hebben wij veel meer gemeen. Zolang we het niet over voetbal hebben, tenminste.

Die dialoog is voor ons allemaal, en die wil ik als uw burgemeester helpen voeren. Wat je ook vindt, waar je ook in gelooft. We horen er allemaal bij. Ik ben daarom ook van plan om zoveel mogelijk verenigingen, organisaties, bedrijven en mensen op te zoeken, met u allen kennis te maken en zonder oordeel te luisteren naar al die verschillende werkelijkheden die er hier in Montferland samen leven. Samenleven betekent ook naar elkaar luisteren. En voor wie mij wil spreken: mijn deur staat voor u open.

De profielschets die door u allen is opgesteld, ga ik uiteraard volgen bij mijn werkzaamheden. Het vertrouwen en de samenwerking binnen de gemeentepolitiek is toe aan een volgende fase. Ik ga me inzetten om deze ontwikkeling zo goed mogelijk te stimuleren en ondersteunen.

Voortgang boeken kan ik niet alleen; ik heb de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie, dorpsraden, verenigingen, het bedrijfsleven en u, de burgers van Montferland, nodig. Een burgemeester kan nog zo capabel zijn, maar zonder de inzet van u allen blijft echte verandering uit. Ik ben ervan overtuigd dat we klaar zijn om gezamenlijk verder te gaan. Iedereen heeft een stukje van de puzzel, we hoeven hem alleen nog maar samen te leggen.

Geachte aanwezigen, ik rond af. Hoe moeilijk dat ook is, want ik zou nog wel even door kunnen gaan, omdat er zoveel is om het over te hebben. Gelukkig heb ik nog minstens zes jaar. Ik heb er alle vertrouwen in dat we samen het verschil kunnen maken wanneer we elkaar blijven vasthouden en waarderen, en ik ben enorm blij dat ik aan dit prachtige ambt kan beginnen.

Dank voor uw aandacht.